

Samenvatting Concept Structuurvisie Almere 2.0

Een veelvoud van unieke woon- en werkmilieus

De Randstad heeft ruimte nodig voor economische expansie en woningbouw. De positie van de Randstad staat echter onder druk. Het Rijk heeft de ambitie om de Randstad - de economische motor van Nederland - terug te brengen aan de Europese top. Daarnaast moeten waardevolle landschappen als het Groene Hart, de Utrechtse Heuvelrug, de scheggen van Amsterdam en Waterland open en groen blijven. Almere heeft voldoende ruimte om te groeien. Het Rijk heeft Almere dan ook gevraagd plannen te maken voor een uitbreiding met 60.000 woningen en 100.000 arbeidsplaatsen tot 2030. Geen geringe opgave; de uitbreiding komt - niet alleen qua aantallen, maar ook op het gebied van economisch, sociaal en cultureel leven - overeen met een stad als Den Bosch of Nijmegen. Almere wil ook groeien, onder voorwaarde dat de stad de kans krijgt uit te groeien tot een gezonde en duurzame stad.

Concept Structuurvisie Almere 2.0

De groeiplannen zijn uitgewerkt in de Concept Structuurvisie Almere 2.0. Dit toekomstbeeld is in overleg met het Rijk, de provincies Flevoland, Noord Holland, Utrecht, de gemeenten Amsterdam, Lelystad en Zeewolde - waartoe een deel van het oostelijke plangebied behoort - en het Waterschap Zuiderzeeland opgesteld. Hiernaast zijn nog vele andere omliggende gemeenten, maatschappelijke organisaties, inwoners van Almere, experts en onderzoeksinstituten actief betrokken bij de planvorming. De Concept Structuurvisie Almere 2.0 is een integrale visie op de ontwikkeling van de stad, en plaats de ontwikkeling van Almere in een regionale context. Uitgangspunt van de Structuurvisie is dat Almere uitgroeit tot een ecologisch, sociaal en economisch duurzame stad. Deze ambitie is uitgewerkt langs de lijn van de Almere Principles, die in 2008 als inspirerend en richtinggevend kader door de gemeente zijn opgesteld en vastgesteld.

Ecologische duurzaamheid

Almere is omgeven door natuurgebieden met (inter)nationale status zoals de Oostvaardersplassen, het Markermeer en IJmeer, de Lepelaarsplassen, het Horsterwold en in de toekomst het Oostvaarderswold, en beschikt over een uitgestrekte interne groenblauwe hoofdstructuur. Almere heeft een groenstructuur die in oppervlakte vergelijkbaar is met steden zoals Emmen en Apeldoorn. Een verrassende kwaliteit, in het drukst bevolkte deel van Nederland. Deze kwaliteit wordt optimaal benut en verder uitgebreid, vanuit de overtuiging dat stedelijke ontwikkeling en ecologische duurzaamheid nadrukkelijk samengaan. Of, zoals in de Almere Principles staat verwoord: 'Combineer stad en natuur'. De Schaalsprong van Almere gaat dan ook hand in hand met een verbetering van de ecologie van het Markermeer en IJmeer. Ecologische duurzaamheid vertaalt zich verder in groene woon- en werkmilieus - in de noordelijke Randstad bijzonder schaars - en experimenten met stadslandbouw, waardoor stad en land in een nieuwe verhouding komen te staan. Hiernaast zet Almere 2.0 in op grootschalige systeeminnovaties ter bevordering van

duurzame gebiedsontwikkelingen. De schaa sprong heeft een omvang die het interessant maakt nieuwe innovaties te implementeren. De milieutechnische innovaties hebben betrekking op de systemen van energie (energieneutrale en producerende wijken), mobiliteit (elektrisch vervoer), water (het water verlaat de stad schoner, dan het erin stroomt) en grondstoffen (met behulp van de nieuwste cradle-to-cradle technieken wordt afval omgezet in grondstoffen).

Sociale duurzaamheid

De drijvende krachten achter iedere metropool, achter iedere stad zijn de mensen die er wonen. Zij zorgen voor dynamiek en vormen sociale structuren. Het daily urban system van inwoners van de metropool reikt verder dan één stad. Mensen maken gebruik van het hele scala aan voorzieningen - cultuur, sport, uitgaansleven, recreatie, banen - dat de verschillende kernen van de metropool te bieden hebben. De steden van de metropool vormen een complementair geheel.

De huidige samenleving van Almere bestaat hoofdzakelijk uit gezinnen uit de middengroepen. Voor een sociaal duurzame samenleving en voor de sociale dynamiek in de stad en de metropool is een toename van de diversiteit essentieel. Het toekomstige Almere zal meerdere doelgroepen aan zich binden door verschillende woon- en werkmilieus en grootstedelijke voorzieningen aan te bieden. Almere zal ook studenten, hoger opgeleiden en senioren - groepen die Almere nu nog weinig gevonden hebben - aan de stad binden. Het voorzieningenpakket van de stad - hoger en universitair onderwijs, differentiatie van woonmilieus en een cultureel aanbod dat hoort bij een stad van 350.000 inwoners - wordt afgestemd en vormt een aanvulling op het aanbod van de metropool.

Economische duurzaamheid

De werkgelegenheid ontwikkelt zich de laatste jaren voortvarend. De Almeerse economie wordt opgestuwd door de krachtige economieën van Utrecht en Amsterdam. Er is echter nog wel een achterstand die moet worden ingelopen. Dit blijkt onder meer uit de grote dagelijkse forenzenstroom vanuit Almere; een groot deel van de beroepsbevolking rijdt iedere ochtend Almere uit.

De opgave om 100.000 extra banen te realiseren, vereist dat overheden op alle niveaus de handen ineen slaan. De inzet is een excellent gastheer te zijn voor ondernemingen die zich in Almere willen vestigen en doorgroeien. Almere 2.0 heeft een ruim en divers aanbod van bedrijfslocaties. Hiernaast zet Almere 2.0 in op een kwalitatieve economische groei door het stimuleren van clusterontwikkeling, die van (inter)nationale betekenis is. Dit zijn zowel clusters die elders in de noordelijke Randstad door ruimtegebrek nauwelijks kunnen doorgroeien, als nieuwe clusters die zich in Almere beginnen te ontwikkelen. In Almere zijn dit de clusters health, wellness & life sciences, duurzame gebiedsontwikkeling, ICT & media, luchthaven Lelystad en logistiek & handel. De kansen voor deze clusterontwikkeling worden nader verkend in samenwerking met ondernemers, onderwijs en onderzoeksinstituten. Zij

zullen de clusterontwikkeling stimuleren en aanjagen vanuit de Economic Development Board Almere.

Cruciale elementen voor de economische ontwikkeling van Almere zijn de vestiging van hoger en universitair onderwijs in Almere, betere verbindingen op de economische assen Almere - Amsterdam (A1-A6-A9, de Hanzelijn en de IJmeerlijn) en Almere - Gooi - Utrecht (A27 en de Stichtse lijn) en intensieve samenwerking van de overheden op regionaal niveau. Economieën laten zich immers niet begrenzen door bestuurlijke grenzen. Almere 2.0 is geïncorporeerd in de economie van de noordelijke Randstad.

Ruimtelijke uitwerking Concept Structuurvisie Almere 2.0

Om de metropoolregio te versterken en een ecologisch, sociaal en economisch duurzame ontwikkeling van de stad, wordt bij de Schaalsprong Almere ingezet op een verdergaande vervlechting op metropoolniveau. In de tijd wordt hierbij eerst ingezet op het versterken van de connecties met de metropoolregio Amsterdam, en direct hierop volgend de connecties met de Utrechtse regio.

De capaciteit van de Flevolijn (inclusief de realisatie van de Hanzelijn in 2013) en de corridor A1, A6, A9, A10 Oost wordt uitgebreid. Voor een robuuste verbinding met de metropoolregio Amsterdam is de aanleg van de IJmeerlijn cruciaal. De IJmeerlijn vormt de verbindende schakel in de dubbelstad Amsterdam/Almere, en is de belangrijkste drager voor een groeiend Almere. Deze nieuwe as is niet alleen een fysieke verbinding, het vergroot ook de sociale, culturele en economische connecties tussen Almere en de metropool. De intensivering van deze relatie is legitiem: de berekening van de vervoerswaarde van de IJmeerlijn bevestigt dat in 2030 veel meer personen gebruik zullen maken van de nieuwe IJmeerlijn, dan dat nu gebruik wordt gemaakt van de railverbinding over de Hollandsebrug. Het aantal OV-reizigers stijgt naar 130.000 per dag. Almere wordt verdergaand met de Utrechtse regio verbonden door capaciteitsuitbreiding van de A27 en de aanleg van een Stichtse lijn. Deze Stichtse lijn wordt in eerste instantie als een hoogwaardige openbaar vervoersverbinding ontwikkeld. Op termijn is deze lijn - getraceerd langs de A27 - verder te ontwikkelen tot een railverbinding.

De huidige suburbane meerkernige stad: geen grootschalige ingrepen

Almere wordt ontwikkeld met een groot respect voor het verleden. De oorspronkelijke stedenbouwkundige structuur ligt aan de basis van de nieuwe plannen. Almere koestert de meerkernen opzet. Het suburbane karakter blijft behouden, en de huidige identiteiten van de stadsdelen Almere Haven, Almere Buiten en Almere Stad worden versterkt. De huidige ontwikkellocaties Almere Poort, Noorderplassen en Hout Noord worden eerst afgerond. Dit bouwprogramma heeft een omvang van circa 10.000 - 15.000 woningen en diverse werklocaties. In het bestaande stedelijk gebied zijn geen grote fysieke ingrepen voorzien. Wel zal de Schaalsprong zowel positieve als negatieve effecten hebben op het bestaand stedelijk gebied.

Eenzijds creëert Almere 2.0 op een aantal plekken nieuwe kansen. Denk bijvoorbeeld aan een toename van activiteiten rond de huidige stations. Anderzijds kan Almere 2.0 de concurrentiepositie van bepaalde delen onder druk zetten. Deze negatieve effecten, zoals opkomende grote stedenproblematiek, worden voorkomen met maatregelen van sociaaleconomische en ruimtelijke aard.

In het bestaand stedelijk gebied worden de draagkracht van de infrastructuur en de groenblauwe hoofdstructuur afgestemd op een stad met 350.000 inwoners. De capaciteit van de dreven en ringen van Almere wordt uitgebreid, zodat de bereikbaarheid binnen Almere op niveau blijft. De groene gebieden zoals de Boswachterij en Pampushout, liggen nu aan de rand van de stad. In de toekomst liggen deze stadsbossen centraal in de stad. Deze gebieden worden zó ingericht, dat deze zijn voorbereid op intensivering van het recreatieve gebruik.

De Schaalsprongas: grootschalige gebiedsontwikkelingen van west tot oost

De grote ruimtelijke ingrepen van de Schaalsprong zijn geschakeerd in een langgerekt gebied van het westen naar het oosten, dwars door de stad: de Schaalsprongas. Deze Schaalsprongas start letterlijk in de kern van metropoolregio Amsterdam - de as sluit aan op de Zuidas - en maakt via de IJmeerlijn de stap naar Almere. De eerste stop is *Almere IJland*. Dit IJland vormt een 'stepping stone' richting de metropoolregio, en samen met de IJmeerlijn verankert het Almere in de omliggende omgeving. Amsterdam en Almere vormen op termijn een dubbelstad, die fysiek, economisch en cultureel nauw met elkaar verbonden zijn. Via Almere IJland loopt de Schaalsprongas naar *Almere Pampus*. Dit wordt een stadsdeel, met stedelijke woon- en werkmilieus. *Almere Centrum* krijgt vorm rondom *Almere Weerwater*. Het groeit in de komende twintig jaar uit tot het sociale, economische en culturele hart van de stad, met een dynamisch centrumgebied aan de ene zijde van het water en een optimaal bereikbare snelweglocatie, midden in het centrum, aan de andere zijde. Het station - Almere Centraal - groeit uit tot een hoogwaardig vervoersknooppunt, en vormt een belangrijke schakel in de stad. Het oostelijk deel van Almere, *Almere Oosterwold*, krijgt vorm langs de lijn van organische stedenbouw.

Almere IJland is een buitendijkse ontwikkeling, die past in de traditie van de Zuiderzeewerken en dit combineert met een duurzame stedelijke ontwikkeling volgens 21^e eeuwse inzichten. Almere IJland komt voort uit een combinatie van de aanleg van een IJmeerlijn - noodzakelijk voor de groei van de stad - en een onontkoombare investering in het ecologisch herstel van het IJmeer en Markermeer. Deze combinatie leidt tot een bijzondere kans om een unieke buitendijkse woon, werk en recreatiemilieus voor de metropool te creëren. Het eiland - met daarop een halte van de IJmeerlijn - biedt ruimte voor 5.000 tot 10.000 woningen, diverse vormen van werkgelegenheid en grootstedelijke voorzieningen. Almere IJland combineert stad en natuur. Door de vrijheid van systeemkeuzen is Almere IJland in potentie een internationaal voorbeeld van integrale gebiedsontwikkeling, gebaseerd op de cradle-to-cradle benadering.

Binnendijs wordt in het westen het stadsdeel *Almere Pampus* ontwikkeld. Dit stadsdeel biedt ruimte aan circa 20.000 woningen. De woon- en werkmilieus zijn georiënteerd op het IJmeer. Almere Pampus is een locatie met een metropolitaan karakter. Het heeft - voor Almeerse begrippen - hoge stedelijke dichtheden. Drie locaties in Almere Pampus vormen een extra accent: de huidige werkhaven van Pampus als aantrekkelijke buitenhaven voor grootschalige waterrecreatie in combinatie met drijvend wonen, het station van de IJmeerlijn en de ontwikkeling van de kustboulevard.

Almere Centrum vormt het culturele hart van de stad. Het ligt letterlijk op het kruispunt van de eerste Almeerse ontwikkelingsas - de A6 en Flevolijn - en de nieuwe ontwikkelingsas: de IJmeerlijn in combinatie met de Stichtse lijn. De doorontwikkeling van Almere Centrum bestaat uit een aantal onderdelen: uitbreidingen van het huidige Stadshart en het stationsgebied Almere Centrum, en de zuidelijke sprong van het centrum naar *Almere Weerwater*. De A6 wordt ter hoogte van het Weerwater op maaiveld gelegd en vervolgens overkluisd. Hiermee ontstaat een ontwikkellocatie, die ruimte biedt aan centrumontwikkeling die bestaat uit werklocaties en woonmilieus (circa 2.000 - 5.000 woningen) met potenties voor grootschalige integrale concepten. Met de ligging van Almere Weerwater en het Stadshart aan beide zijden van het Weerwater ontstaat een bipolair stadscentrum. Hiertussen wordt het water met de omliggende groene gebieden ingericht als het centrale stadspark van Almere.

Aan de oostkant komt het stadsdeel *Almere Oosterwold*. Het is door de A27 en Stichtse lijn primair georiënteerd op de Utrechtse regio. Het stadsdeel is opgebouwd uit de kern Almere Hout, die op dit moment wordt ontwikkeld, en de nieuwe Almere Eemvallei. In dit nieuwe gebied worden landelijke woonmilieus in lage dichtheden gerealiseerd. Het is een stadsdeel dat gekarakteriseerd wordt door grootschalige ontwikkeling van individuele woon- en werkidealen en organische groei (particulier opdrachtgeverschap). Hiermee speelt het in op de regionale behoefte aan deze woonmilieus. De ontspannen oostelijke ontwikkeling van Almere vormt de tegenpool van de hoogstedelijke westelijke ontwikkeling van Almere. Naast het bouwprogramma voor de kern Almere Hout Noord biedt Almere Oosterwold ruimte aan 15.000 tot 18.000 woningen, het A6 park - een gemengd bedrijvenpark met grootschalige detailhandel - en enkele grote reservelocaties voor toekomstige grootschalige ontwikkelingen.

Tot slot

De Concept Structuurvisie Almere 2.0 is in veel opzichten geen traditionele Structuurvisie. De Concept Structuurvisie is (nog) geen planologisch document in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening. Over de wijze van planologische borging worden in overleg met regio en Rijk nadere afspraken gemaakt. De Concept Structuurvisie vormt de inhoudelijke agenda voor de afspraken die Almere, de provincie Flevoland en het Rijk in oktober 2009 maken over de Schaalsprong van Almere.

Almere 2.0 is niet alleen een ruimtelijke visie. Het is een integrale ecologische, sociale en economische visie, specifiek gericht op een duurzame ontwikkeling van Almere. Almere 2.0 draagt bij aan de versterking van de internationale concurrentiepositie van de noordelijke Randstad.

Almere 2.0 is nadrukkelijk geen blauwdruk. Het is een flexibele ontwikkelingsstrategie, gebaseerd op enkele tijdloze robuuste dragers. Het geeft ruimte aan ontwikkelingen voor de periode tot 2030, met een doorkijk naar de toekomst ná 2030. Zo zijn er binnen het raamwerk mogelijkheden voor initiatieven vanuit de samenleving. Hiermee wordt invulling gegeven aan het Almere Principle 'Mensen maken de stad'. De planuitwerkingen hebben een illustratief karakter. De komende twintig tot dertig jaar zijn meerdere uitwerkingen mogelijk, en ook gewenst. Hiermee blijft Almere 2.0 een levend en toekomstgericht plan, met een vergelijkbare kwaliteit als het Ontwerp Structuurplan Almere dat in 1977 door de Almeerse Founding Fathers is opgesteld.

Bestandsnaam: Samenvatting_Concept_Structuurvisie[1].doc
Map: C:\Documents and Settings\ivd\Local Settings\Temporary Internet
Files\Content.IE5\NUCJV9GT
Sjabloon: C:\Documents and Settings\ivd\Application
Data\Microsoft\Sjablonen\Normal.dot
Titel: Samenvatting concept structuurvisie Almere 2
Onderwerp:
Auteur: hds
Trefwoorden:
Opmerkingen:
Aanmaakdatum: 25-6-2009 18:25:00
Wijzigingsnummer: 2
Laatst opgeslagen op: 25-6-2009 18:25:00
Laatst opgeslagen door:
Totale bewerkingstijd: 1 minuut
Laatst afgedrukt op: 1-10-2009 17:15:00
Vanaf laatste volledige afdruk
Aantal pagina's: 6
Aantal woorden: 2.068 (ong.)
Aantal tekens: 14.170 (ong.)